

Inbewaringstelling

Informatie voor patiënten

Inbewaringstelling

In deze folder vindt u informatie over de inbewaringstelling (IBS).

Inleiding

In de afgelopen jaren zijn er voor de (geestelijke) gezondheidszorg diverse wetten tot stand gekomen. Daarin staat de relatie tussen patiënt en behandelaar en de relatie tussen patiënt en organisatie centraal. Eén van deze wetten is de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (BOPZ). Deze wet regelt de interne rechtspositie van patiënten die gedwongen zijn opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis.

Deze folder is één van de manieren om u informatie te geven over belangrijke onderwerpen waar u tijdens uw behandeling in Mondriaan mee te maken kunt krijgen. Het is bedoeld als aanvulling op de mondelinge informatie die u van uw hoofdbehandelaar zult krijgen.

In deze brochure vindt u informatie over de inbewaringstelling (IBS), de wijze waarop een gedwongen opname met behulp van een IBS plaatsvindt, wat de juridische gevolgen zijn, wat uw rechten zijn, waar u met uw klachten terecht kunt en wat u kunt doen om een gedwongen opname te beëindigen. Indien u hierover nog vragen heeft, kunt u terecht bij uw hoofdbehandelaar en uw persoonlijk begeleider.

Raad van Bestuur Mondriaan

Wat is een Inbewaringstelling (IBS)

Een IBS is een spoedprocedure om u tegen uw wil op te nemen in een psychiatrisch ziekenhuis.

Om u op deze manier op te nemen moet aan de volgende voorwaarden zijn voldaan:

- u lijdt aan een psychische stoornis waardoor u een onmiddellijk dreigend gevaar veroorzaakt voor uzelf of uw omgeving;
- u bent ouder dan twaalf jaar en niet vrijwillig bereid tot opname;
- de dreiging van gevaar is zo dringend dat een uitspraak van de rechter niet kan worden afgewacht;
- een opname in een psychiatrisch ziekenhuis is de enige mogelijkheid om het gevaar af te wenden.

U kunt ook een IBS krijgen terwijl u al bent opgenomen. Een vrijwillige opname verandert dan in een gedwongen opname. Dit gebeurt bijvoorbeeld als u met ontslag wilt, terwijl uw hoofdbehandelaar vindt dat u een onmiddellijk gevaar bent voor uzelf of anderen wanneer u op dat moment zou vertrekken.

U kunt ook een IBS krijgen terwijl u al bent opgenomen.

Procedure Inbewaringstelling

Om een IBS uit te schrijven is een recente schriftelijke verklaring nodig. De verklaring wordt geschreven door een bij voorkeur niet bij de behandeling betrokken psychiater of arts. Uit deze geneeskundige verklaring moet blijken dat aan de voorwaarden voor een IBS is voldaan. Zonder deze verklaring kunt u geen IBS krijgen en kunt u niet tegen uw wil worden opgenomen. De verklaring gaat naar de burgemeester. Een IBS moet direct worden uitgevoerd.

De burgemeester tekent de IBS en brengt de volgende personen op de hoogte:

- de Officier van Justitie;
- uw advocaat;
- de Inspecteur voor de Gezondheidszorg;
- uw naaste familie of relaties, of uw wettelijk vertegenwoordiger

U krijgt een afschrift van de beschikking van de burgemeester.

Nadat u bent opgenomen, stuurt de burgemeester zijn beschikking samen met de verklaring naar de Officier van Justitie. Als de Officier van Justitie de IBS terecht vindt, legt hij de stukken voor aan de rechter. Voordat de rechter een beslissing neemt, krijgt u de mogelijkheid om hem te spreken.

Dit gebeurt uiterlijk binnen drie werkdagen nadat hij de stukken ontvangen heeft. Tijdens dit gesprek krijgt u hulp van een advocaat die u wordt toegewezen. Hij helpt u met de rechterlijke procedure.

De rechter onderzoekt of aan alle voorwaarden voor een IBS is voldaan. Wanneer hij vindt dat aan de voorwaarden is voldaan, zet hij de IBS voort. U ontvangt een afschrift van deze rechtelijke beslissing. Vindt de rechter dat voorzetting van de IBS niet nodig is, dan stopt de gedwongen opname en mag u het ziekenhuis verlaten.

Heeft u steun nodig bij het gesprek met de rechter of de advocaat, dan kunt u de patiëntenvertrouwenspersoon (PVP) vragen u te helpen. De PVP is in dienst van een aparte instelling en is dus onafhankelijk van Mondriaan. Het telefoonnummer van de patiëntenvertrouwenspersoon vindt u achterin deze folder.

U hebt tijdens uw opname recht op:

- bijstand van de patiëntenvertrouwenspersoon;
- bijstand van een advocaat;
- een gesprek met de rechter.

Veel rechten die vrijwillig opgenomen patiënten hebben, behoudt u ook als u met een IBS bent opgenomen.

Hoe lang duurt een inbewaringstelling

Wanneer de rechter besluit de IBS voort te zetten dan duurt deze drie weken. Na deze drie weken is verlenging niet mogelijk. Als uw hoofdbehandelaar vindt dat u de Mondriaan nog niet kunt verlaten en u bent niet bereid uw behandeling vrijwillig verder te zetten, dan zal een rechterlijke machtiging (RM) worden aangevraagd. De IBS duurt in dat geval tot een uitspraak is gedaan over de rechterlijke machtiging. Dat kan ten hoogste drie weken later zijn.

De gevolgen van een inbewaringstelling

Als u met een IBS bent opgenomen, heeft dat gevolgen voor uw rechtspositie. U wordt in uw bewegingsvrijheid beperkt. U mag het terrein van het ziekenhuis niet verlaten, tenzij u na overleg met uw hoofdbehandelaar toestemming heeft van de geneesheer-directeur. Gaat u toch weg, dan is Mondriaan genoodzaakt uw ongeoorloofde afwezigheid bij de politie te melden met het verzoek u te zoeken en terug te brengen. Indien u gedwongen bent opgenomen kunnen in noodsituaties middelen of maatregelen worden toegepast, zoals bijvoorbeeld dwangmedicatie en

separatie. Zo nodig kan dwangbehandeling volgen, bijvoorbeeld in de vorm van depot-medicatie. Meer informatie hierover kunt u lezen in de folder 'middelen of maatregelen'.

Bij opname krijgt u een behandelaar toegewezen en wordt er een behandelplan opgesteld. Wanneer u met een IBS bent opgenomen, dan is dit behandelplan erop gericht het gevaar, dat oorzaak is van uw gedwongen opname, zo snel mogelijk weg te nemen. De hoofdbehandelaar bespreekt dit behandelplan met u. Indien u zelf niet in staat bent uw belangen te behartigen, zal uw hoofdbehandelaar het behandelplan met een vertegenwoordiger, uit bijvoorbeeld uw familie, bespreken.

Veel rechten die vrijwillig opgenomen patiënten hebben, behoudt u ook als u met een IBS bent opgenomen. U mag in principe bezoek ontvangen, kranten en tijdschriften lezen, telefoneren, enzovoorts.

Uw hoofdbehandelaar kan deze rechten om een aantal redenen beperken.

- Als duidelijk is dat het uw gezondheid schaadt. Een voorbeeld: u bent opgenomen en bekend is dat het gebruik van alcoholische dranken uw gezondheid ernstig in gevaar brengt. Van uw bezoek ontvangt u een fles drank. Uw hoofdbehandelaar verbiedt u nog langer dit soort pakketjes te ontvangen, omdat hij vindt dat u uzelf in gevaar brengt als u blijft drinken.
- Ter voorkoming van strafbare feiten. U mag bijvoorbeeld geen wapens of drugs laten meebrengen door bezoek. Om deze reden kan uw hoofdbehandelaar verbieden dat u bezoek ontvangt.

- Ook de huisregels kunnen de rechten van u en andere patiënten beperken, maar alleen voor zover deze regels nodig zijn om een ordelijke gang van zaken binnen Mondriaan te garanderen.

U kunt te allen tijde contact opnemen met de patiëntenvertrouwenspersoon.

Wanneer dat vanwege uw gezondheidstoestand noodzakelijk is, kan uw hoofdbehandelaar besluiten dat u tijdelijk geen contact mag hebben met de patiëntenvertrouwenspersoon.

Niemand kan u verbieden contact op te nemen met de volgende personen:

- uw advocaat;
- de Officier van Justitie;
- de Inspecteur voor de Gezondheidszorg.

Het recht om een klacht in te dienen behoudt u altijd.

Een inbewaringstelling opheffen

U kunt om een aantal redenen om opheffing van een IBS vragen. Bijvoorbeeld omdat u vindt dat u zover bent hersteld dat u de instelling kunt verlaten. Of omdat u de behandeling vrijwillig wilt voortzetten. Of u vindt dat u ten onrechte een IBS heeft gekregen, omdat u zichzelf helemaal geen gevaar vindt voor uzelf of voor anderen. Als de rechter besluit uw IBS voort te zetten, dan kunt u de geneesheer-directeur om ontslag vragen. Hij heeft wettelijk de mogelijkheid om een IBS op te heffen door u ontslag te verlenen. De geneesheer-directeur zal advies inwinnen bij uw behandelend psychiater. Indien de geneesheer-directeur uw verzoek tot ontslag afwijst, kunt u daartegen in beroep gaan bij de rechtbank.

Wanneer de psychiater of de rechter uw IBS niet willen opheffen, kunt u de papieren met uw verzoek om opheffing naar de Officier van Justitie sturen. Omdat de procedure die dan volgt vaak langer duurt dan de IBS die drie weken kan duren, is dat niet zo zinvol. Het heeft wel zin als tijdens uw IBS een Rechterlijke Machtiging (RM) is aangevraagd.

Klachten

Mondriaan heeft een klachtencommissie waarbij u een klacht kunt indienen als u het niet eens bent met de dienstverlening, uw bejegening en/of besluiten over uw behandeling in de Mondriaan. Vaak helpt een gesprek met de medewerkers op uw afdeling. U kunt dit alleen doen of samen met iemand die u vertrouwt. U kunt ook de steun vragen van de patiëntenvertrouwenspersoon. Informatie over deze regeling vindt u in de folder 'Klachten'.

Meer informatie

Op uw afdeling is onder andere de volgende informatie verkrijgbaar:

- folder *Inbewaringstelling*
- folder *Rechtspositie*
- folder *Middelen of maatregelen*
- folder *Klachten*
- afdelingsinformatie en afdelingsregels

Adressen en telefoonnummers

Mondriaan

Raad van Bestuur en
geneesheer-directeur
Postbus 4436
6401 CX HEERLEN
T 088 506 04 36
E secr.rvb@mondriaan.eu

Klachtencommissie Mondriaan

(secretariaat)
Postvak 67
John F. Kennedylaan 301
6419 XZ Heerlen
T 088 506 62 98
(maandag t/m donderdag
9.00 - 16.00 uur)
E klachtencommissie@mondriaan.eu

Patiëntenvertrouwenspersoon

Heerlen

Postvak 33
Paul Geurts
John F. Kennedylaan 301
6419 XZ Heerlen
T 088 506 62 91
(maandag t/m donderdag
9.00 - 16.00 uur)
E p.geurts@pvp.nl

Patiëntenvertrouwenspersoon

Maastricht

Postvak 124
Els Nieuwenhuis
Vijverdalseweg 1
6226 NB Maastricht
T 088 506 92 68
(maandag t/m donderdag
9.00 - 16.00 uur)
E e.nieuwenhuis@pvp.nl

Familievertrouwenspersoon

Postvak 10
Truus Byker
John F. Kennedylaan 301
6419 XZ Heerlen
T 088 506 04 75 / 06 11 15 11 32

Over Mondriaan

Mondriaan is een instelling voor geestelijke gezondheidszorg in Limburg met ruim 40 locaties. Jaarlijks bieden we zorg aan 13.500 mensen. We hebben speciale behandelingen voor kinderen, jeugdigen, volwassenen en ouderen met psychische of psychiatrische klachten en voor mensen met verslavingsproblematiek. Daarnaast biedt Mondriaan forensische psychiatrie. Onze belangrijkste taak is mensen te helpen die door psychische aandoeningen gedurende kortere of langere tijd belemmerd worden in hun welzijn en functioneren. Ons uitgangspunt daarbij is: thuis als dat kan, opgenomen als dat echt moet. Onze aanpak is oplossings- en samenwerkingsgericht en zoveel mogelijk op de persoon afgestemd. Met 2.300 medewerkers is Mondriaan één van de grotere werkgevers in Limburg. We zijn een erkend opleidingsinstituut voor psychiaters, psychologen en verpleegkundig specialisten. Opleiden en wetenschappelijk onderzoek staan in dienst om, op basis van de nieuwste inzichten, onze zorg continu te verbeteren.

Postbus 4436
6401 CX Heerlen
T 088 506 62 62

www.mondriaan.eu

© Mondriaan juni 2016